

T 159530

การศึกษาอุปมาในวรรณกรรมสามก๊ก ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)

(A STUDY OF METAPHOR IN THE THAI LITERATURE, SAMKOK : THE VERSION
BY CHAOPHRAYA PHRAKHLANG (HON))

รัตนา บองขาว 4237786 LCLG/M

ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พิศมัย อยู่โพธิ์, Ph.D., กัทธิดา อิมเรวัต, Ph.D.,
ปราณี โชคขจิตสัมพันธ์, Ph.D.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาอุปมาในวรรณกรรมสามก๊ก ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)” นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเนื้อหาของอุปมาในวรรณกรรมสามก๊ก ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) โดยใช้แนวคิดการตีความหมาย โดยอิงแนวทฤษฎีของ John R.Searle การวิเคราะห์ความหมายของอุปมาในวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 165 อุปมา โดยจะดำเนินการแบบพรรณนา จากนั้นศึกษาอุปมาจากวรรณกรรมสามก๊กว่ามีลักษณะการสร้างอุปมาอย่างไร การหาลักษณะการสร้างอุปมาจากวรรณกรรมสามก๊กในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้ นำแนวคิดของ John R.Searle เกี่ยวกับองค์ประกอบของการสร้างอุปมามาเป็นทฤษฎีหลักในการศึกษา จากนั้นจึงศึกษาอุปมาที่สะท้อนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ความเชื่อ และทัศนคติของชาวจีนจากอุปมาที่ยกมาศึกษา

ผลการศึกษาสรุปว่า การวิเคราะห์ความหมายประโยคหรือข้อความอุปมานั้นจะตีความตามตัวอักษรไม่ได้ เพราะจะไม่ทราบความหมายที่แท้จริงที่ผู้ใช้ประโยคอุปมาต้องการสื่อ ดังนั้นต้องอาศัยบริบทในประโยคอุปมา รวมทั้งประสบการณ์ทางโลก ซึ่งผู้เป็นเจ้าของภาษาหรือผู้พูด-ผู้ฟัง ผู้อ่าน-ผู้เขียนจำต้องมีส่วนร่วม ตลอดจนภูมิหลังของผู้รับสารมาช่วยในการวิเคราะห์ความหมาย เพื่อประกอบในการพิจารณาจึงจะสามารถทราบความหมายที่ต้องการสื่อได้ นอกจากนี้ยังพบว่า หลักเกณฑ์การสร้างอุปมาจากวรรณกรรมสามก๊กนั้นมี 2 ลักษณะดังนี้ (1) การสร้างอุปมาตามแนวคิดของ John R. Searle (2) การสร้างอุปมาที่นอกเหนือจากแนวคิดของ John R. Searle

คำสำคัญ: อุปมา / เปรียบเทียบ / สามก๊ก

148 หน้า ISBN 974-04-4321-4

TE 159530

A STUDY OF METAPHOR IN THE THAI LITERATURE, SAMKOK: THE VERSION
BY CHAOPHRAYA PHRAKHLANG (HON)

RATTANA BONGKHAO 4237786 LCLG/M

M.A. (LINGUISTICS)

THESIS ADVISORS : PITSAMAI YUPHO, Ph.D., PATTHIYA YIMRAWAT, Ph.D.,
PRANEE CHOKEKHAJITSAMPHAN, Ph.D.

ABSTRACT

The purposes of this study were multifold. The first purpose was to study the contents of the metaphors found in Chaophraya Phrakhlang's version of Samkok, applying John Searle's principles of interpretation. One hundred sixty-five selected metaphor samples were analyzed for their meanings, using qualitative description. The second purpose was to study Searle's components of metaphor creation, the principles by means of which metaphors are created, to see whether the metaphors under this study fit his theory. The third purpose was to identify the environment, cultures, beliefs and attitudes of the Chinese people as reflected in the metaphors.

The outcomes of study are two-folded. First, it is not possible to apply literal interpretation in analyzing the meanings of the metaphors. Since this will not reveal the true meanings of the intended messages. Therefore, in interpreting the messages, it is necessary to rely on the contexts in which the metaphors are utilized, the world experiences that native speakers or speaker-listeners, writer-readers share, as well as the backgrounds of the receivers of the messages. It has been found, moreover, that the metaphors in this study can be put into two categories: those created based on Searle's concept and those not based on Searle's concept.

KEY WORDS : METAPHOR/COMPARISON/SAMKOK

148 p. ISBN 974-04-4321-4